

Midtjysk Brand & Redning
Kejlstrupvej 99C
8600 Silkeborg

Beredskabsstyrelsens udtalelse over planudkast for Midtjysk Brand & Redning (risikobaseret dimensionering)

Beredskabsstyrelsen har den 16. juni 2025 modtaget planudkast for Midtjysk Brand & Redning, som omfatter kommunerne Silkeborg og Viborg. Planudkastet er fremsendt med henblik på, at Beredskabsstyrelsen afgiver sin udtalelse, jf. § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1085 af 25. oktober 2019 om risikobaseret dimensionering af det kommunale redningsberedskab (dimensioneringsbekendtgørelsen).

For at Beredskabsstyrelsen kan vurdere, hvorvidt Midtjysk Brand & Redning kan yde en forsvarlig indsats, jf. beredskabslovens § 12, stk. 1, skal styrelsen navnlig påse, at der i planudkastet er sikret overensstemmelse mellem områdets risikoprofil og redningsberedskabets organisation, virksomhed, alarmering, dimensionering og materiel.

Beredskabsstyrelsen afgiver sin udtalelse på baggrund af en faglig og teknisk gennemgang af planudkastet. Styrelsens udtalelse er en faglig rådgivning. Der er således ikke tale om, at styrelsen skal godkende dimensioneringen af redningsberedskabet.

Sammenfatning

Der henvises til disse overordnede bemærkninger i udtalelsen:

- Beredskabsstyrelsen skal anmode Midtjysk Brand & Redning om at fremsende den reviderede plan for indkvarterings- og forplejningsberedskabet senest den 31. januar 2026.
- Beredskabsstyrelsen skal anmode om at blive orienteret om ændringerne i responstiden, når disse foreligger.
- Beredskabsstyrelsen skal anmode om at modtage forebyggelsesstrategien, når denne er udarbejdet.

Baggrund

Beredskabsstyrelsen og Midtjysk Brand & Redning har haft forhåndsdialog om planudkastet den 28. januar 2025 og den 25. juni 2025.

Beredskabsstyrelsen har den 18. og 23. juni 2025 anmodet om supplerende oplysninger. Disse oplysninger blev modtaget den 27. juni 2025.

Dato: 27. august 2025

Enhed: KOB
Sagsbeh.: JB/LHDL
Sagsnr.: 2022/000363
Dok.nr.: 671197
Bilag: Ingen

Beredskabsstyrelsen
Datavej 16
3460 Birkerød

Sagsbehandleren direkte:
Tlf.: +45 7285 2377
E-mail: brs-jb@brs.fiin.dk

Beredskabsstyrelsen forudsætter, at de supplerende oplysninger vil indgå i det samlede planudkast.

Et udkast til udtalelsen blev sendt i faktuel høring hos Midtjysk Brand & Redning den 7. august 2025. Den endelige udtalelse er justeret efter de oplysninger, som Midtjysk Brand & Redning har afgivet den 21. august 2025. Midtjysk Brand & Redning gjorde i den forbindelse opmærksom på, at der pågår en omfattende organisatorisk omstrukturering, som vil have betydning for den nuværende og kommende planperiode.

Beredskabsstyrelsens vurdering

Det er Beredskabsstyrelsens vurdering, at Midtjysk Brand & Redning med den planlagte dimensionering vil kunne iværksætte og gennemføre en forsvarlig indsats for hverdagshændelser.

Midtjysk Brand & Redning har planlagt for større og ekstraordinære hændelser ved at udarbejde scenarie- og kapacitetsanalyser (bilag 4).

Beredskabsstyrelsen har følgende uddybende kommentarer til planudkastet:

Risikoprofil

Risikoidentifikation

Beredskabsstyrelsen finder, at planudkastet rummer en grundig risikoidentifikation i ansvarsområdet og beskrivelse af beredskabsmæssige udfordringer herunder eksempelvis den grønne omstilling med fokus på BESS, CAS-anlæg, biogas, solceller og PtX.

Udrykningsdata

Planudkastets bilag 2 indeholder veldokumenterede udrykningsdata for perioden 2021-2024, herunder statistik for samtidige hændelser i indsatslederområderne samt ABA-alarmer.

For at kunne vurdere en reel tendensudvikling, anbefaler Beredskabsstyrelsen, at Midtjysk Brand & Redning udarbejder en mere detaljeret oversigt over udrykningsdata for underkategorierne af hændelsestyperne brand, redning og miljø i stedet for at anvende summerede data over tidsperioden. Midtjysk Brand & Redning kan bruge tendenserne til at beskrive forebyggende og afhjælpende foranstaltninger.

Midtjysk Brand & Redning oplyser i forbindelse med faktuel tjek, at der er igangsat et omfattende arbejde med validering og kortlægning af data med henblik på at inkludere uddybende beskrivelser af udrykningsdata.

Midtjysk Brand & Redning kan med fordel koble de teoretiske responstider med de faktiske responstider med henblik på at identificere og følge udviklingstendenser på redningsberedskabets serviceniveau.

Robusthedsprofil

Scenarie- og kapacitetsanalyser

For så vidt angår de konkrete scenarie- og kapacitetsanalyser (bilag 4), finder Beredskabsstyrelsen, at de udvalgte scenarier er repræsentative for større og ekstraordinære hændelser, der udfordrer Midtjysk Brand & Redning.

Beredskabsstyrelsen skal anbefale, at Midtjysk Brand & Redning i scenarie- og kapacitetsanalyserne indarbejder en oversigt over hvilke assisterende kapaciteter, herunder ressourcer fra andre kommunale redningsberedskaber samt det statslige redningsberedskab, der tilkaldes, herunder tidspunkt for indsættelse. Midtjysk Brand & Redning kan med fordel identificerer vandforsyningsbehovet til de enkelte scenarier og efterfølgende synliggøre, hvorledes vandkapaciteten opbygges. Endvidere bør afløsninger af styrker fremgå af analyserne.

Midtjysk Brand & Redning kan med fordel supplerer scenarie- og kapacitetsanalyserne med f.eks. henholdsvis et oversvømmelsesscenarie, et scenarie for kolonne-3 virksomheden Lille Torup Gaslager og et samtidighedsscenarie.

Fremtidige udfordringer

Af planudkastets afsnit 8 fremgår identificering af en række områder, for hvilke der opstilles pejlemærker for tiltag til at håndtere udviklingstendenser samtidig med at der henvises til redningsberedskabets udarbejdede udviklingsplan 2024. Midtjysk Brand & Redning har supplerende indsendt Udviklingsplan 2024 til Beredskabsstyrelsen, og oplyser i forbindelse med faktuel tjek, at udviklingsplanen fremover vil indgå som bilag til planen.

Beredskabsstyrelsen har noteret, at opgaver og omfang for en række pejlemærker ikke står klart på nuværende tidspunkt og skal afdækkes i den kommende planperiode. Beredskabsstyrelsen finder det positivt, at Midtjysk Brand & Redning vil afdække mulighederne for anden operativ ledelsesstøtte i fremtiden, herunder mulighed for en ledervagtordning, evt. på tværs af redningsberedskaber inden for politikredsen.

Beredskabsstyrelsen opfordrer Midtjysk Brand & Redning til i den kommende planperiode at tydeliggøre disse pejlemærker med kvalitative beskrivelser, således at det står mere klart, hvilke mål der arbejdes henimod.

Beredskabsstyrelsen anbefaler, at Midtjysk Brand & Rednings udviklingsplan 2024 vedlægges som bilag til planudkastet.

Serviceniveau

Forebyggende indsats

Det af fremgår af planudkastet (afsnit 5.2), at der i forbindelse med udarbejdelsen af RBD 2026-2029 har været afholdt dialogmøder med ejerkommunerne om lokale projekter og udviklingsområder. Beredskabsstyrelsen vurderer, at det er et væsentligt og vigtigt arbejde at følge udviklingen kontinuerligt, samt vurdere hvorvidt ændringerne kan have en indflydelse på serviceniveauet. Midtjysk Brand & Redning kan med fordel beskrive, hvordan udviklingen i kommunerne løbende følges, således at nye risici identificeres. Dette kan f.eks. ske igennem samarbejdsaftaler med bygningsmyndighederne, miljømyndighederne og planafdelingerne m.fl.

Midtjysk Brand & Redning oplyser i forbindelse med faktuel tjek, at afsnittet vedr. serviceniveau vil blive suppleret med en beskrivelse af samarbejdsaftaler mellem kommunerne og Midtjysk Brand og Redning.

Forebyggelsesstrategien kan med fordel indeholde en plan for brandsyn, herunder overblik over antal, udvikling, ressourcebehov, fastsættelse af terminer og gennemførelse af brandsyn for objekter. Planen kan endvidere suppleres med oplæg til konkrete, målbare indsatser.

Til inspiration for en sådan plan kan Beredskabsstyrelsen henvise til vejledning om risikobaseret dimensionering og plan for det kommunale redningsberedskab (afsnit 6.1) samt nedenstående materiale, som findes på styrelsens hjemmeside:

- Undgå blinde alarmer
- Lær børn om brand
- Brandsikker bolig

Midtjysk Brand & Redning har supplerende oplyst at der til forebyggelsesområdet er afsat 7 årsværk.

Af planudkastets afsnit 9.1.6 fremgår, at Midtjysk Brand & Redning i den kommende planperiode vil udarbejde en egen og mere detaljeret

og specifik forebyggelsesstrategi for eget ansvarsområde. Beredskabsstyrelsen skal anmode om at modtage forebyggelsesstrategien, når denne er udarbejdet.

Se endvidere afsnit vedr. uddannelse.

Afhjælpende indsats

Risikoidentifikationen i bilag 1 angiver, at der forefindes store erhvervsområder samt flere virksomheder, som udgør en særlig risiko og/eller kræver særlig opgavehåndtering. I forbindelse med risikoidentifikationen bør Midtjysk Brand & Redning kortlægge erhvervsområder, som udgør en særlig risiko og sammenholde dette med de operative kapaciteter, der er nødvendige for at håndtere de identificerede risici med henblik på at fastlægge og visualisere serviceniveauet for de virksomheder, som udgør en særlig risiko.

Midtjysk Brand & Redning oplyser i forbindelse med faktuel tjek, at der arbejdes med at styrke koblingen mellem det forebyggende og det operative med henblik på at styrke planlægning af indsatser.

Responstid og afgangstid

Serviceniveauet for responstider for første udrykningsenhed fra de 10 stationer fastholdes på et uændret niveau:

- 10 minutter (tættere bebyggelse – byområder med mere end 5.000 indbyggere)
- 15 minutter (Spredt bebyggelse – byområder med 1.500 – 5.000 indbyggere)
- 20 minutter (Landområder med mindre end 1.500 indbyggere)

Midtjysk Brand & Redning angiver i afsnit 9.2, at redningsberedskabet vil møde med den for hændelsen nødvendige kapacitet inden for den angivne responstid i 95 pct. af tilfældene. Beredskabsstyrelsen bemærker, at der kan være situationer, hvor en førsteudrykning forsinkes på grund af uforudsete hændelser, for eksempel færdselsuheld eller vejrlig, med det resultat, at responstiden ikke kan overholdes. Disse bør behandles som afvigelser (se nedenfor vedr. kvalitetsstyring), hvorfor Beredskabsstyrelsen anbefaler at serviceniveauet fastsættes til at kunne opfyldes 100 pct.

Afgangstiden på 5 minutter for deltidsstationer videreføres i kommende planperiode. Døgnberedskabet for centerstationerne Silkeborg og Viborg ændres fra 1+1 til 1+5 med øjeblikkelig afgang (1 minut).

Midtjysk Brand & Redning har den 27. juni 2025 fremsendt kort med serviceniveau med fastsatte responstider 10-15-20 minutter for første udrykningsenhed.

Beredskabsstyrelsen noterer sig, at det af planudkastet afsnit 8.1 og 9.2.1 fremgår, at der i den kommende planperiode forventes at være byområder for hvilke der vil blive fastlagt et ændret serviceniveau (fra 15 minutter til 10 minutter). Beredskabsstyrelsen skal anmode om at blive orienteret om ændringerne i responstiden, når disse foreligger.

Materiel

Beredskabsstyrelsen noterer sig, at station Bjerringbro opgraderes med en drejestige, således at responstiden for denne til højere bebyggelse i Bjerringbro og Ans nedbringes til maksimalt 15 minutter. Beredskabsstyrelsen skal gøre opmærksom på, at der kan være øvrig bebyggelse såsom industribygninger og bygninger med flade tage, der forudsætter anvendelse af drejestiger. Disse bygningstyper kan med fordel indgå i analysen.

Midtjysk Brand & Redning vil i kommende planperiode anskaffe en slangetender. Det er endnu ikke afklaret, hvor slangetenderen skal placeres. Se nedenstående afsnit vedr. plan for vandforsyning.

Uddannelse

Af planudkastets afsnit 7.1.4 og 9.2.4 skitseres uddannelseskrav til henholdsvis indsatsledere, holdledere, brandmandskab. Det fremgår endvidere af afsnit 6.1.2.1 (Analyseresultater) at redningsberedskabets uddannelse og vedligeholdelse af specialer ikke er tilstrækkelig til effektivt at håndtere områdets risici (scenarie 2, 4, 5).

Midtjysk Brand & Redning kan i den forbindelse med fordel beskrive de tiltag der skal implementeres på uddannelses- og kompetenceområdet, for at håndtere de nuværende og fremtidige udfordringer.

Samarbejdsaftaler

Aftaler som Midtjysk Brand & Redning har indgået efter beredskabslovens § 13, stk. 1, og § 18, stk. 1, fremgår af planforslagets bilag 7.

Risikoidentifikationen i bilag 1 beskriver en række objekter bl.a. særlige naturområder, risikovirkomheder som f.eks. Lille Torup gaslager, Flyvestation Karup m.v.

I forbindelse med faktuel tjek oplyser Midtjysk Brand & Redning, at planen suppleres med en kort beskrivelse af Midtjysk Brand & Rednings mødeplan vedr. gaslageret Lille Thorup.

Det er Beredskabsstyrelsens anbefaling, at Midtjysk Brand & Redning vurderer, hvorvidt der bør udarbejdes møde- og alarmeringsplaner for de objekter, hvor tid kan være en afgørende faktor. Møde- og alarmeringsplanerne kan f.eks. indeholde kapacitetsopbygning, særlig materiel og personel med særlige kompetencer. Sådanne planer kan involvere ressourcer fra andre kommunale redningsberedskaber, Beredskabsstyrelsen og forsvaret. Møde- og alarmeringsplaner bør udarbejdes og regelmæssigt øves og ajourføres. Dette arbejde kan med fordel drøftes i det regionale kapacitetsudvalg.

Møde- og alarmeringsplaner kan med fordel udarbejdes i oversigtsform fremgå af planens bilag 7, jf. dimensioneringsbekendtgørelsens § 5, stk. 2, 3. pkt.

Indkvarterings- og forplejningsberedskabet

Det fremgår af beredskabslovens § 12, stk. 1, 2. pkt., og dimensioneringsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, at redningsberedskabet skal kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte.

Beredskabsstyrelsen noterer, at Midtjysk Brand & Redning i planperioden vil udarbejde en indsatsplan for indkvartering og forplejning i forbindelse med revision af beredskabsplan for fortsat drift, som skal udarbejdes med udgangen af 2025.

Beredskabsstyrelsen anbefaler, at Midtjysk Brand & Redning følger Vejledning om indkvarterings- og forplejningsberedskabet (nr. 9409 af 17. maj 2023).

Beredskabsstyrelsen skal i forbindelse med Midtjysk Brand & Rednings revision af indkvarterings- og forplejningsplanen (bilag 9) desuden anbefale, at der lægges vægt på, at planen fremstår mere operationel. Planlægningen kan med fordel opdeles, således at der planlægges i detaljer for f.eks. 2-500 personer, mens der planlægges mere overordnet for et større antal personer.

Beredskabsstyrelsen skal anmode Midtjysk Brand & Redning om at fremsende den reviderede plan for indkvarterings- og forplejningsberedskabet senest 31. januar 2026.

Plan for vandforsyning

Det fremgår af dimensioneringsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er tilstrækkelig vandforsyning til brandslukning.

Plan for vandforsyning til brandslukning fremgår af planudkastets afsnit 9.2.7 samt bilag 6. Det er Beredskabsstyrelsens vurdering, at Midtjysk Brand & Redning har arbejdet analytisk og metodisk ved udarbejdelse af planen, hvor området er grundigt belyst.

Det fremgår af bilag 6 afsnit 3, at standen af eksisterende brandhaner er uvis og er af svingende karakter både for hvad angår placeringer, funktion og ydelse. Beredskabsstyrelsen finder det positivt, at Midtjysk Brand & Redning i planperioden vil sikre drift af brandhanerne gennem systematisk og kontinuerlig funktionsafprøvning. Beredskabsstyrelsen anbefaler, at der i forbindelse med kontrol og vedligeholdelse af brandhaner, er en tæt dialog mellem Midtjysk Brand & Redning, den kommunale forvaltningsmyndighed på området samt de relevante forsyningsselskaber.

Kvalitetsstyring

Det er væsentligt, at redningsberedskabet løbende følger med i, hvordan det fastsatte serviceniveau overholdes, og at der er fastlagt procedurer for, hvordan der gribes ind i de situationer, hvor serviceniveauet fraviges.

Det fremgår af planudkastets afsnit 9.2.8, at Midtjysk Brand & Redning vil oprette en videns- og analysefunktion, der fremadrettet vil udarbejde opfølgning på og monitorering af servicemål. Beredskabsstyrelsen finder tiltaget positivt.

Kvalitetsstyringen kan med fordel blandt andet omfatte:

- Førsteudrykningens responstid og bemanning (herunder også for indsatslederen)
- Brandforebyggende opgaver, herunder antal brandtekniske sager, udviklingen i antal brandsyn m.v.
- Obligatorisk vedligeholdelsesuddannelse

Midtjysk Brand & Redning kan endvidere med fordel lade input fra kvalitetsstyringssystemet indgå i den månedlige driftsrapport til beredskabskommissionen. Dermed vil eventuelle afvigelser fra det fastlagte serviceniveau kunne identificeres og behandles i beredskabskommissionen, og eventuelle nødvendige tilpasninger vil kunne foretages.

Den videre behandling

Beredskabsstyrelsen forudsætter, at denne udtalelse indgår i sagsgrundlaget, når planen behandles af den fælles beredskabskommission, jf. dimensioneringsbekendtgørelsens § 3, stk. 3. Efter den endelige vedtagelse i de to kommunalbestyrelser sendes planen til Beredskabsstyrelsen til orientering, jf. dimensioneringsbekendtgørelsens § 3, stk. 5.

Beredskabsstyrelsen bemærker, at planen skal revideres og indsendes til Beredskabsstyrelsens udtalelse, i det omfang udviklingen gør det nødvendigt, jf. § 3, stk. 6, i dimensioneringsbekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Laura H. Dahl-Laursen